

PORT2PORT

הגיאולוג יוסי לנגוצקי: אסור לייצא גז טבעי; לוויתן צריך להיות ימ"ח הגז הלאומי

ועדת הכלכלה של הכנסת קיימה דיון נוסף במתווה הגז. לנגוצקי: "הכסף מעוור את עיני כולם – לאן נעלמו שומרי הסף שצריכים לראות לרוחב ולרוחב?"

ועדת הכלכלה של הכנסת קיימה היום (ד') את ישיבתה השנייה במסגרת הליך ההתייעצות בהתאם לסעיף 52 לחוק ההגבלים העסקיים בעניין משק הגז הטבעי.

ח"כ שלי יחימוביץ' התייחסה בפתח הדיון לדברים שאמר שלושם שר התשתיות הלאומיות, האנרגיה והמים, יובל שטייניץ, על כך שהדיונים בוועדה הם קריאת תגר על החלטות דמוקרטיות. בתגובה אמרה יחימוביץ' כי צריך להבהיר לדרג הממשלתי שההצבעה על הגז בכנסת היתה לא על המתווה, אלא על הודעת ראש הממשלה, ואין לה תוקף מחייב וגם למתווה אין עדיין תוקף מחייב ללא קיום ההתייעצות לפי סעיף 52 בחוק ההגבלים העסקיים.

יחימוביץ': "אנחנו בשלב שיש לנו לא רק זכות, אלא חובה חוקית לקיים את הדיון, ולא רק שהוא לגיטימי והכרחי, אלא שזו חובתנו לקיים אותו. יכול להיות שהשר שטייניץ צריך לקבל תזכורת ברורה לכך". היא הוסיפה כי היא "תמחה על התנהלות הממשלה בעניין, כי אם הדיון לא ימוצה, עמדתם תהיה הרבה יותר חלשה שהעניין יגיע לערכאות משפטיות".

יו"ר הוועדה ח"כ איתן כבל אמר כי ההבהרות הללו כבר ניתנו וכי הוא מקווה שהטענות האלה כבר מאחורינו. "ממשלת ישראל היא זו שערכה עד היום ומעכבת את הליך מתווה הגז. כל ניסיון להפיל את זה על הכנסת, שהולכת לקיים דיון בשלושה שבועות ולא במשך שנים כמו הממשלה, הוא הטעיה. שאף אחד לא יפעיל עלינו לחצים, אנחנו פועלים לפי חוק", אמר.

ח"כ דב חנין טען כי מהלך כל כך דרמטי, שיש לו משמעות של אלף מיליארד שקל, ראוי היה שיגיע לכנסת בחקיקה ראשית ולא בצורה שהגיע.

ח"כ יואב קיש אמר כי העמדה הזו כבר נשמעה "אלף פעמים" והדיון נועד לשמוע את עמדת הציבור. חנין טען לעברו כי "ההתנהלות שלכם מבישה".

מתאמת פעולות הגז בחברת מורגאנטי ג'ינה כהן אמרה כי באירופה יש 28 מדינות והם קונים BCM 450 כש-60% מתוך זה נרכש משתי חברות. לדבריה, גז הוא בדרך כלל משאב שמסופק על ידי מונופול. היא הוסיפה כי במתווה נעשה איזון בין המונופול ללקוחות, במסגרתו הלקוחות בישראל יוכלו לקבל את הגז במחיר היצוא, אם המחיר העולמי יהיה זול יותר. היא הוסיפה כי פיקוח על המחיר לא יעבוד, ומה שיקרה זה או שהמחיר יהיה נמוך מדי או שהוא יהיה גבוה מדי.

מנכ"ל אדם, טבע ודין עמית ברכה טען נגד פסקת היציבות הרגולטורית ואמר כי היא עוסקת בניסיון למנוע הפרדת רשויות: "הפסקה הזו, בים של כאוס תרתי משמע, לא תאפשר חקיקה שתגן על הסביבה ובריאות הציבור. עד היום אין חקיקה שנוגעת למים הכלכליים של ישראל. במקרה של אסון, הדבר יהיה כמו בעברונה – שהציבור הוא שישלם מכיסו על הנוק". הוא הוסיף כי "ההליך כולו נגוע בפגיעה אנושה בכללים בסיסיים דמוקרטיים וזה לא יעמוד במבחן בג'ץ".

נציג התנועה הליברלית החדשה יבגני קרייסמן אמר כי צריך לעודד את היזמים לפתח את התעשייה מאחר והמדינה לא תדע לעשות זאת. הוא הוסיף כי הוא שמח על כך שחברי כנסת מהשמאל הם בעד תחרות, וקרא להם לטפל גם במונופולים נוספים של חברות ממשלתיות. "אם לא נעביר את המתווה המשק יפגע קשות, משקיעים יברחו ונישאר להתווכח עם עצמנו", אמר.

נציג הפורום המשפטי למען ארץ ישראל, הכלכלן נחום גוטנטג, אמר מנגד כי במטה הגז אין שמאל ואין ימין, ואף ציין כי הפורום לא ממומן על ידי הקרן החדשה. הוא קרא שלא להפעיל את סעיף 52 ולא לתת פטור מהסדר כובל, וכינה זאת "עקיפת סדרי שלטון תקינים".

נציגת המכון הישראלי לתכנון כלכלי אריאלה ברגר אמרה כי לאחר מציאת תגלית זוהר במצרים, ההשפעה של היצוא הישראלי תפחת. ח"כ שרון השכל הזכירה כי ממש עכשיו נחתם חוזה ליצוא גז למצרים. ח"כ מיקי זוהר הוסיף כי מדובר בחוזה משמעותי מאוד וביקש את התייחסות ברגר לכך. ברגר השיבה כי ברגע שמצרים גילתה גז, אז התלות שלה ביבוא פוחתת וכך גם ההשפעה שלו. ח"כ זוהר התעקש לשאול האם החוזה עוזר ליחסים עם מצרים או לא.

יפה פרידמן מהעמותה לכלכלה בת קיימה אמרה כי אם מדברים על ביטחון, צריך לדאוג קודם כל לביטחון אנרגטי. לדבריה, כדי לענות על צרכי המשק ישראל צריכה את כל הגז שמצא בתרם ולוויתן ואסור לה לייצא. ח"כ קיש העיר כי "בלי יצוא לא יהיה גז, לא יהיו הכנסות ממסים ולא יהיה כלום".

פרידמי קיבלה חיזוק מהגיאולוג יוסי לנגוצקי, שתמך בעמדתה ואמר כי לא יהיה יצוא, אבל יהיה גז למשק ל-50 שנה. ח"כ השכל התפרצה לדברים יא לא מבינה את התנגדות הארגונים הסביבתיים למתווה. "האנרגיה של הגז לא הכי נקייה ואני לא מבינה למה הם לא פועלים לפתח דשות ולא משקיעים שם את הכסף והמאמץ", אמרה.

לנגוצקי התייחס לעניין הפוליטי ואמר כי הוא "לא שמאלני ולא ימני, אלא בסך הכל גיאולוג עם 50 שנות ניסיון." "אני סבא של תמר וצר לי שאני צריך לחזור על זה שאני אבי תגליות הגז בים העמוק". לטענתו, דלק, אבנר ומאוחר יותר גם נובל "קיבלו את תמר מבושל מכל היבט ובחינם – ואם זה לא מגש הכסף, אני לא יודע מה זה מגש הכסף".

הוא הזהיר כי אם לא יתגלו תגליות נוספות כמו תמר ולוויתן בים ואם המתווה יאושר בעוד 20 שנה לא יהיה גז לישראל. לדבריו, נאמר לראש הממשלה נתניהו כי אסור לישראל לייצא גז והיא חייבת לשמור על זרבה – אותה כינה לנגוצקי "ימ"ח הגז הלאומי". הוא הוסיף: "הכסף מעוור את עיני כולם פה. לאן נעלמו שומרי הסף שאחראים לראות לרוחק ולרוחב? המדינה צריכה לקחת אחריות ולהבטיח לאזרחיה ביטחון אנרגטי ל-50 שנה ולוויתן צריך להיות מאגר החירום הלאומי. אסור לייצא מתמר אפילו לא קוב אחד. הייצוא יהיה בכייה לדורות, גז זה אירוע חד פעמי ולא עגבניות שאפשר לשתול שוב. צריך גם לכפות על חברות הגז להניח צינור שני בקו ישר לעכו. אני מודע לכך שאני עומד יחיד מול כוחות אדירים, אך אמשיך להגיד את דעתי שהמדינה מוכרת את עתידה בניזיד עדשים".

ח"כ דוד ביטן אמר כי העולם מתפתח וכי בתקופה כל כך ארוכה ייתכן שימצאו תחליפים לנפט ולגז הטבעי, ואם לא נשתמש בו כיום נפסיד. הוא ביקש מלנגוצקי להתייחס לכך, ואמר שצריך לבחון גם התפתחויות כאלה כשמסתכלים 50 שנה קדימה. לנגוצקי השיב כי הוא "כבר ראה הכל, מחירים עלו וירדו והיו טענות שהנפט בעולם עומד להיגמר אבל הכל קשקוש בלבוש – אין שום סיכוי שב-20-10 השנים הקרובות יחליפו את הנפט".